

Pradžňápáramitá a mahájánová filosofie

Pradžňá – poznání

- a) jako konceptuální, přesné poznání prázdnoty jevů, poznání, že věci nemají své vlastní bytí
- b) nekonceptuální, přímé poznání

Páramitá

- a) „dosáhnuvší druhého břehu“
- b) dokonalost

Pradžňápáramitá

- a) dokonalost, cíl
- b) prostředky vedoucí k realizaci cíle (bódhisattvačárja)
- c) texty a sůtry, které obsahují specifickou nauku
- d) Pradžňápáramitá personifikována do podoby božstva

Podstata poselství pradžňápáramit

Šúnjató – prázdnota všech jevů

Abhidharma – pojmová jsoucna jsou prázdná, základní jsoucna tvoří „stavební kameny“ existence – *svábhavá*

Historický kontext vzniku pradžňápáramit

Místo vzniku:

- a) sever, severozápad Indie – doklady archeologické nálezy, obliba p. za vlády krále Kanišky (E. Lamotte)
- b) jih – doklady v textech

Dva proudy v rámci raného mahájánového myšlení:

- a) texty hovořící o dosažení probuzení prostřednictvím uctívání bódhisattvů a buddhů
- b) texty rozvíjející koncept prázdnoty

Mahájána jako výsledek mísení těchto vlivů? (Paul Williams, Paul Harrison)

Čtyři fáze vývoje pradžňápáramitové literatury

- a) 100 př.n.l. – 100 n.l. vypracování základních myšlenek
- b) 100 – 300 n.l. rozvedení materiálu do různě dlouhých traktátů

Pradžňápáramitové texty jsou často nazvány podle své délky – počtu veršů:

Aštásahasrikápradžňápáramitásútra – „O osmi tisících slabik“, Šatasahasriká – o 100 000 slabikách, atd.

- c) 300-500 n.l. rozpracování a přestylování nauky do kratších sůter a vzniká mnoho komentářů

Diamantová sůtra (Vadžračchédikápradžňápáramitásútra), Sůtra srdce (Hrdajasútra)

d) 600-1200 n.l. pronikání tantrických prvků, zbožštění textu samotného i konceptu dokonalosti moudrosti.

Madhjamika

Zakladatel Nágardžuna, hlavní text *Múlamadhjamakakáriká*

- koncept „konvenční“ a „absolutní“ pravdy

Jógačára/Vidžňánaváda

Asanga, Vasubandhu

- álájavidžňána – zásobové vědomí